SZKOLNI Przyjaciele

Karty ćwiczeń

klasa 1 część 4

WSiP

Autorzy: **Ewa Schumacher**, **Irena Zarzycka**, **Kinga Preibisz-Wala** (treści przyrodnicze), **Aldona Danielewicz-Malinowska** (treści muzyczne)

N – nalepki

– wycinanka

– ćwiczenia rozwijające analizatory słuchowy i wzrokowy

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
Warszawa 2017

Wydanie IV (2020)

ISBN 978-83-02-17056-0 (część 4.)
ISBN 978-83-02-17057-7 (całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Anna Borchard** (redaktor koordynator), **Agnieszka Więckowska** (redaktor merytoryczny)
Konsultacje merytoryczno-dydaktyczne: **Beata Lewandowska**, **Sylwia Mroczek-Poniatowska**
Redakcja językowa: **Anna Kapuścińska**, **Mirella Hess-Remuszko**
Redakcja techniczna: **Danuta Hutkowska**
Projekt I strony okładki: **Joanna Plakiewicz**
Projekt graficzny: **Joanna Plakiewicz**
Opracowanie graficzne: **Agnieszka Siwczyk**
Opracowanie kartograficzne: **Jerzy Domosud**
Fotoedycja: **Natalia Marszałek**
Skład i łamanie: **Wiedźma Morska**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna
00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96
KRS: 0000595068
Tel.: 22 576 25 00
Infolinia: 801 220 555
www.wsip.pl
Druk i oprawa: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o. / Drukarnia VILPOL Sp. z o.o.

LEKKI TORNISTER

Publikacja została wydrukowana na papierze ekologicznym Frontier posiadającym certyfikaty FSC, PEFC i Ecolabel

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

1 Przepisz wszystkie litery i dwuznaki. Podkreśl czerwoną kredką samogłoski.

a A ą b B c C ch Ch cz Cz

ć Ć d D dz Dz dź Dź dż Dż e E

ę f F g G h H i I j J k K

l L ł Ł m M n N ń o O ó Ó

p P r R rz Rz s S sz Sz ś Ś

t T u U w W y Y z Z ź Ź ż Ż

- Przeczytaj na głos i zapamiętaj.

Samogłoski: a, ą, e, ę, i, o, ó, u, y.
Spółgłoski: b, c, ch, cz, d, dz, dż, f, g, h, j, k, l, ł, m, n, p, r, rz, s, sz, t, w, z, ż.
Spółgłoski miękkie: ć, dź, ń, ś, ź.

2 Litery alfabetu mają swoje nazwy. Przeczytaj kilka razy nazwy podstawowych liter alfabetu.

a, be, ce, de, e, ef, gie, ha, i, jot, ka, el, eł, em, en, o, pe, er, es, te, u, wu, y, zet

3 Ponumeruj odpowiednio tomy słownika języka polskiego.

- Przeczytaj wyrazy i napisz numery tomów, w których można sprawdzić ich pisownię i znaczenie.

ćma ☐ źrenica ☐ inicjały ☐ ówczesny ☐ łabędź ☐

dzwonek ☐ uzda ☐ śruba ☐ eukaliptus ☐

4 Wpisz właściwe litery, a następnie odszyfruj wyrazy.

a	ą	☐	c	ch	cz	☐	d	dz	dź	dż	☐	☐	f	g	h	☐	☐	k	l

ł	☐	n	ń	☐	☐	p	r	rz	☐	sz	☐	t	☐	w	☐	z	☐	ż

- Zaszyfruj na kartce dowolny, ale jak najdłuższy wyraz. Następnie wymieńcie się z koleżanką lub kolegą kartkami i odszyfrujcie wzajemnie swoje wyrazy.

5 W wyrazach ukryły się niepotrzebne sylaby. Odszukaj je i skreśl, a następnie zapisz powstałe wyrazy. Połącz je z odpowiednimi obrazkami.

sabomolocik

wiatramaczek

bazalon

latarawiec

6 Wpisz do diagramu nazwy obrazków i odczytaj hasło.

1 Przeczytaj zdania o panu Wietrze. Na podstawie wiersza zamieszczonego w podręczniku na stronie 8 pokoloruj odpowiednie okienka z sylabami. Odczytaj hasło i je napisz.

	TAK	NIE
Pan Wiatr chodził w swetrze.	Dy	Wie
Dmuchał chłodnym powietrzem.	je	ka
Chował się w kominach.	me	i
Miał coraz bledszą twarz.	dmu	ga
Gnał chmury po niebie.	cha.	da.

Hasło: _____

2 Przyjrzyj się parom zdjęć. Zaznacz ✓ te, na których wiatr wykonuje pracę.

- Do czego jest wykorzystywana siła wiatru? Wytnij z „Wycinanki” wyrazy, ułóż z nich podpisy i przyklej je pod odpowiednimi obrazkami.

3 Co robi wiatr? Połącz liniami wyrazy z lewej i prawej strony obrazka.

szumi

hula

strąca

goni

gwiżdże

dmucha

powiewa

flagą

w żagle

w szparach okien

po polach

w lesie

chmury

liście z drzew

4 Znajdź 10 różnic między rysunkami i zaznacz je na rysunku z lewej strony. Pokoloruj obrazek, na którym wieje wiatr. Zastanów się, w którą stronę wieje, i narysuj odpowiednio strzałkę pod rysunkiem.

1 Przeczytaj uważnie tekst i pytania. Odpowiedz całymi zdaniami na pytania.

Dyzio leżał na łące. Patrzył na błękitne niebo i marzył o słodyczach.

Kto leżał na łące?

Jakiego koloru było niebo?

O czym marzył Dyzio?

2 Przyjrzyj się obrazkom. Połącz je z podpisami. Wyjaśnij, co oznaczają te wyrażenia.

oberwanie chmury

drapacz chmur

ponury jak chmura gradowa

3 Na podstawie informacji zawartych w podręczniku na stronie 11 napisz nazwy chmur.

- Z których chmur może spaść deszcz? Narysuj krople w okienkach obok tych chmur.

4 Jak powstają chmury? Na podstawie ilustracji oraz informacji zawartych w podręczniku na stronie 11 ponumeruj zdania we właściwej kolejności. Przeczytaj uporządkowany tekst.

Z nich tworzy się chmura.

Z jezior i mórz paruje woda.

Para wodna napotyka w górze zimne powietrze.

Niewidoczna para wodna się wznosi.

Zamienia się w kropelki wody lub kryształki lodu.

1 Na podstawie informacji zawartych w podręczniku na stronach 12, 13 zaznacz właściwe odpowiedzi.

Ludzie od dawna marzyli o

- ☐ pływaniu.
- ☐ lataniu.
- ☐ bieganiu.

Największe prędkości osiągają

- ☐ samoloty.
- ☐ balony.
- ☐ szybowce.

Leonardo da Vinci badał

- ☐ nocny tryb życia zwierząt.
- ☐ odżywianie ptaków.
- ☐ loty ptaków.

Bracia Wright skonstruowali pierwszy

- ☐ śmigłowiec.
- ☐ samolot.
- ☐ latawiec.

2 Przeczytaj zdania. Jak mogłyby wyglądać te pojazdy? Narysuj swoje pomysły. Wymyśl nazwę drugiego pojazdu i ją napisz.

Pojazd do transportu kotów, które lubią podróżować.

kotolot

Pojazd do przewozu ludzi, którzy lubią czytać książki.

3 Dopisz wyrazy według wzoru.

projektuję — projektujemy

buduję

rysuję

konstruuję

N **4** Umieść pod odpowiednimi obrazkami nalepki z nazwami latających maszyn. Skorzystaj z informacji: szybowiec jest lekki, sterowiec przypomina podłużny balon, a śmigłowiec może być wykorzystywany w akcjach ratowniczych.

5 Przerysuj samolot w powiększeniu.

1 Przyjrzyj się obrazkom. Dobierz zdania do rysunków i je ponumeruj.

- [ ] Ojciec i syn uciekają z wyspy.
- [ ] Dedal buduje labirynt dla niebezpiecznego Minotaura.
- [ ] Dedal konstruuje skrzydła dla siebie i Ikara.
- [ ] Ikar wpada do morza.

2 Rozwiąż rebus. Zapisz rozwiązanie.

I ~~pusta~~ ~~k~~ dówka = t

- Zastanówcie się razem w klasie, co może oznaczać to wyrażenie.

3 Wypełnij diagram. Zapisz hasło w liniaturze i przeczytaj, co ono oznacza.

1. Imię króla Krety.
2. Dedal zbudował go dla Minotaura.
3. Ojczyzna Dedala.

_____ to opowieść o bogach, legendarnych bohaterach i fantastycznych istotach. Zbiór mitów to mitologia.

4 Pokoloruj ramki zdjęć: na niebiesko ze zwierzętami aktywnie latającymi, a na zielono ze zwierzętami poruszającymi się lotem ślizgowym. Z sylab zapisanych w pozostałych ramkach ułóż wyraz i uzupełnij nim zdanie.

szy

nie

wo

lot

bo

gon

_____ to ptak, który nie lata.

1 Uzupełnij zdania wyrazami z ramki. Przeczytaj uzupełniony tekst.

Nie zaśmiecaj • Nie wyrzucaj • Nie zostawiaj • Nie porzucaj

_____ śmieci do lasu!

_____ butelek i puszek po napojach w lesie!

_____ lasu opakowaniami po jedzeniu!

_____ zużytych baterii byle gdzie!

2 Czego jeszcze nie wolno robić w lesie? Utwórz z sylab zdania i je napisz.

Nie płosz Nie zwie niszcz roś rząt! lin!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3 Podaj nazwy obrazków. Połącz liniami zdjęcia, których nazwy się rymują. Otocz pętlami te rzeczy, które można oddać na makulaturę.

4 Skreśl co drugą literę w każdym wyrazie. Zapisz powstałe wyrazy i wyrażenia.

zmeupksiubtre zeawblatwfkei

zcndigsazwclzdosnhe unbjruaenfiza

skteawrbe mnelbylae

owpdahkjoiwkabnsifa pho oulaecjnarcjh

shtkłeuccnzkoonda fyislbimżaaenhkwa

oebjitezrhkki

psowjketmwnbimkdi pso flaarsbhadcsh

N **5** Posprzątaj las. Zakryj odpowiednimi nalepkami fragmenty obrazka przedstawiające śmieci pozostawione w lesie.

1 Przyjrzyj się kolorom pojemników. Wpisz w odpowiednie miejsca wyrazy z ramki. Otocz odpady kolorowymi pętlami odpowiednio do kolorów pojemników, do których powinny trafić.

papier • plastik • szkło • metal

2 Przeczytaj zdania. Skreśl te przedmioty, których nie wolno wyrzucać do zwykłych pojemników na odpady.

Lekarstwa, baterie i żarówki to odpady niebezpieczne. Wyrzucaj je tylko do specjalnych pojemników.

3 Uzupełnij ogłoszenie wyrazami z ramki.

uczniów • organizuje • klasa •
śmieci • odpady • kupimy • udziału

Ogłoszenie

27 kwietnia _____ 1a _____ wyprawę

do pobliskiego lasu pod hasłem „Czyste i zdrowe lasy”.

Będziemy zbierać i sortować _____. Wszelkie

znalezione metalowe _____ oddamy do punktu

skupu złomu, a za pozyskane pieniądze _____

gry planszowe do świetlicy.

Zachęcamy gorąco _____ klas pierwszych

do _____ w wyprawie.

Klasa 1a

4 Co możesz obiecać Ziemi? Zapisz swoje pomysły.

Miła Ziemio! Obiecuję, że:

- będę sortować odpady!
- _____
- _____

1 Linnea z opowiadania zamieszczonego w podręczniku na stronie 20 założyła domową działkę. Przeczytaj zdania i ponumeruj je zgodnie z kolejnością wydarzeń.

- [ ] Zasiała nasiona w równych rządkach.
- [ ] Linnea wysypała ziemię na blaszaną pokrywkę.
- [ ] Wstawiła ogrodnika i dwa króliczki.
- [ ] Wytyczyła kamykami ścieżkę i wysypała ją piaskiem.

2 Napisz pełnym zdaniem w zeszycie, w co zamieniła się domowa działka Linnei.

3 Wypełnij diagram, odczytaj i zapisz hasło.

1.

2.

7.

8.

4.

6.

9.

5.

3.

4 Z rozsypanych sylab odczytaj nazwy nowalijek i zapisz je pod odpowiednimi zdjęciami.

pio szczy rek ta sa ła rze cha żu

5 Załóżcie klasowy ogródek. Otocz pętlą zdjęcia rzeczy, które będą do tego potrzebne.

- Podkreśl nazwę miejsca, w którym najlepiej ustawić sadzonki.

parapet okna lodówka półka w szafie

- Odczytaj i napisz, co jest potrzebne roślinom, aby rosły. Zielona litera to początek każdego wyrazu.

1 Na podstawie opowiadania „Zgnieciona butelka” zamieszczonego w podręczniku na stronach 22, 23 odpowiedz na pytania i ułóż pytanie do ostatniej odpowiedzi.

Co zrobił tata Antka?

Co Antek z Martą znaleźli pod krzakami?

Duszek usypał na boisku trzy stosy śmieci.

2 Wytnij z „Wycinanki” wyrazy i ułóż z nich zdania. Przyklej zdania pod odpowiednimi obrazkami.

1 Ułóż zdania z sylab umieszczonych na pojemnikach i je zapisz.

pa od gre gu

Se je my dy.

pi lach. Sprzą pu

ta my po

Dba ni my

traw ki. o

my roś Sa

ny. li dzi

2 Wpisz właściwe litery w podpisach obrazków.

___banek ___adek ___em ___wig

ry___e ___insy gwóź___ żołę___e

3 Ułóż i zapisz zdania.

rowerowy Dzwonek dźwięki. wydaje

porzeczkowym. z drożdżówkę dżemem Mam

4 Magda bawiła się na dworze, gdy zerwał się bardzo silny wiatr. Co powinna zrobić? Otocz pętlą obrazek pokazujący właściwe zachowanie dziewczynki.

N **5** Uzupełnij zdania wyrazami z ramki i odpowiednimi nalepkami.

plastik • metal • szkło • papier

Do wyrzucam _____ .

Do wyrzucam _____ .

Do wyrzucam _____ .

Do wyrzucam _____ .

6 Odszukaj i podkreśl sylaby, które utworzą nazwy nowalijek pokazanych na zdjęciach.

	ka	mar	sa	la	chew	ła	fior	ta	ka
	rzod	dy	ka	kiew	la	re	nia	pa	ka
	po	ka	mi	rze	pus	żu	ta	cha	dor
	czos	nat	rze	ka	nek	piet	pa	rusz	ki

- Znajdź sylaby tworzące nazwy innych warzyw, które późną wiosną, latem i jesienią można znaleźć na naszych stołach. Zapisz te wyrazy.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

N **1** Przyjrzyj się zdjęciom i nalep odpowiednie podpisy.

2 Przeczytaj zdania. Uzupełnij je wyrazami z ramki.

Wisła • Tatry • Warszawa • Bałtyckim

_____ to najwyższe góry Polski.

Stolicą Polski jest _____.

Największa polska rzeka to _____.

Polska leży nad Morzem _____.

3 Wykreśl powtarzające się sylaby i uzupełnij zdanie powstałymi wyrazami.

Rzeczmaposmapomalimatama Polmaskama

Nasz kraj to _____,

a RP to skrót nazwy naszego państwa.

4 Przeczytaj zdania i wstaw w okienka przy mapie Polski odpowiednie numery.

Na północy jest morze. 1 Na południu ciągną się góry. 2

Naszym zachodnim sąsiadem są Niemcy. 3

Na wschodzie Polska graniczy z Białorusią i Ukrainą. 4

- Pokoloruj góry, morze i jeziora kolorami wskazanymi pod mapą. Narysuj odpowiednim kolorem po śladzie największe rzeki.
- Wytnij z „Wycinanki" i przyklej w odpowiednich miejscach na mapie nazwy miast: Warszawa, Kraków, Poznań, Gdańsk.

1 Odpowiedz całymi zdaniami na pytania.

Co jest godłem Polski?

Co jest hymnem Polski?

Kiedy obchodzimy Święto Flagi?

N 2 Nalep polską flagę obok polskich krajobrazów. Zaprowadzą cię do nich linie.

Polskie krajobrazy

Ojcowski PN

Pieniński PN

Słowiński PN

Himalaje

Bora-Bora

Sahara

3 Posłuchaj informacji i odpowiedzi. Pokoloruj ramki z sylabami przy poprawnych odpowiedziach. Odczytaj z nich hasło i je zapisz.

INFORMACJE	ODPOWIEDŹ A		ODPOWIEDŹ B	
A. Stolica Polski to	Warszawa.	Pol	Gdańsk.	tor
B. Przez Warszawę przepływa	Odra.	ba	Wisła.	ska
C. Polskie morze to	Adriatyk.	ma	Bałtyk.	to
D. Polska flaga jest	biało-czerwona.	pięk	czerwono-biała.	ka
E. Polska leży w	Azji.	pe	Europie.	ny
F. Pełna nazwa państwa polskiego brzmi	Rzeczpospolita Polska.	i	Republika Polska.	w
G. Hymn Polski to	„Polonez Dąbrowskiego”.	ba	„Mazurek Dąbrowskiego”.	róż
H. Herbem naszej stolicy jest	syrenka.	no	orzeł.	ga
I. Na południu Polski znajdują się	wydmy.	da	góry.	rod
J. Najwyższe góry naszego kraju to	Bieszczady.	pa	Tatry.	ny
K. Dawna stolica Polski to	Kraków.	kraj.	Wrocław.	baj.

N **1** Na podstawie legendy „O Lechu i Białym Orle” zamieszczonej w podręczniku na stronach 28, 29 ponumeruj obrazki zgodnie z kolejnością wydarzeń. Nalep odpowiednie podpisy pod obrazkami. Przeczytaj uporządkowany tekst.

2 Wykreśl powtarzające się sylaby. Odczytaj wyrazy i podpisz nimi zdjęcia.

mamdmamąmambmam bagbanbaibaabazbadbaoba

kaokarkazkaekałka poppoipospokpolpoępotpoapo

3 Ułóż z rozsypanych wyrazów zdanie i je zapisz. Dokończ kolorowanie polskiego godła.

Biały orzeł

godłem

jest

w złotej koronie

na czerwonym

Polski.

tle

4 Połącz w pary wyrazy z żółtego i niebieskiego owalu.

Polska to:

kolorowe

zielone

błękitne

piaszczyste

szerokie

jeziora

doliny rzek

plaże

pola uprawne

lasy i łąki

1 Na podstawie „Legendy o Europie” zamieszczonej w podręczniku na stronie 30 ponumeruj zdania zgodnie z kolejnością zdarzeń.

- [ ] Przybrał postać białego byka i porwał dziewczynę.
- [ ] Europa to drugie wspólne imię odkrytych ziem.
- [ ] Zeus zakochał się w pięknej i dobrej dziewczynie.
- [ ] Agenor miał pięciu synów i córkę o imieniu Europa.
- [ ] Zbudował dla niej pałac na wyspie Kreta.
- [ ] Synowie Europy odkryli nowy kontynent.

2 Pokoloruj odpowiednio flagi.

flaga Polski

flaga Unii Europejskiej

3 Uzupełnij zdania wybranymi wyrazami z ramki w odpowiedniej formie.

Polak • Polka • Polska • Europa • Europejczyk • Europejka

Jestem _____. Mieszkam w _____.

Jestem _____.

Mieszkam w _____.

4 Posłuchaj haseł i wypełnij diagram. Skorzystaj z informacji zamieszczonych w podręczniku na stronach 30, 31. Odczytaj hasło.

1. Wspólna waluta wielu krajów członkowskich Unii Europejskiej.
2. Władca Fenicji.
3. Złote na fladze Unii Europejskiej.
4. „… do radości” – hymn Unii Europejskiej.
5. Władca Olimpu.
6. Córka Agenora.
7. Stolica Belgii.
8. Jest nim na przykład Europa, Afryka lub Ameryka.
9. Agenor miał … synów.
10. Wyspa, na której mieszkała Europa.
11. Nazwa miesiąca, w którym Polska przystąpiła do Unii Europejskiej.
12. Nazwa naszego kraju.
13. Zamienił się w niego Zeus.
14. Stolica Polski.

1 Przyjrzyj się zabytkom Europy. Połącz każdy zabytek z miastem, w którym się znajduje. Zwróć uwagę na kolory ramek do zdjęć i kolory państw. Przeczytaj nazwy stolic europejskich.

- Porównaj zdjęcia zabytków z symbolami tych budowli w ramkach. Pokoloruj ramki z nazwami zabytków zgodnie z kolorami państw, w których można je zobaczyć.

Koloseum	Puerta de Alcalá (czytaj: płerta de alkal**a**)	Brama Brandenburska
wieża Eiffla (czytaj: ajfla)	Zamek Królewski	most Karola

2 Połącz nazwy państw z odpowiednimi wyrażeniami. Co oznaczają te wyrażenia?

Francja

szwedzki stół

Szwajcaria

szwajcarski zegarek

Szwecja

francuski piesek

3 Posłuchaj nazw znanych miejsc i zabytków znajdujących się w Polsce. Podpisz zdjęcia nazwami miast zgodnie z podanymi numerami.

Warszawa 1 Kraków 2 Gdańsk 3 Toruń 4

pałac Na Wodzie w Łazienkach

zamek królewski na Wawelu

Brama Żuraw

pomnik Mikołaja Kopernika

1 Oto narzędzia i rzeczy niezbędne podczas wykonywania różnych prac na działce. Podpisz obrazki odpowiednimi wyrazami z ramki.

rękawice • motyka • widły • konewka • taczka • szpadel • grabie • sekator

- Do czego służą te narzędzia i rzeczy?

2 Znajdź 10 różnic między obrazkami. Zaznacz je na obrazku z lewej strony.

3 Uzupełnij zdania odpowiednimi porównaniami we właściwej formie.

pracowity jak mrówka

zły jak osa

rośnie jak na drożdżach

Ala lubi prace ogrodowe. Jest _____ _____ _____. Posadziła cebulki kwiatów, a one już kiełkują. Te rośliny _____.

- Przeczytaj inne porównania. Porozmawiajcie w klasie o tym, co one oznaczają.

cichy jak mysz

zdrowy jak ryba

sprytny jak lis

uparty jak osioł

mądry jak sowa

- Wymyśl i zapisz w zeszycie zdanie z użyciem dowolnego porównania.

4 Wpisz wyrazy z ramki w odpowiednie miejsca.

pożyteczne • glebę • Dżdżownica

_____ to _____ zwierzę.

Spulchnia _____.

1 Przeczytaj tekst lub go posłuchaj. Podpisz zdjęcia osób odpowiednimi imionami.

Na pikniku

Dziś jest wspaniały dzień. Wieje wiosenny wiatr. Jesteśmy na pikniku na działce. Koleżanki i koledzy z mojej klasy przyszli wraz z rodzicami. Moja mama ma na imię Helena i ma długie ciemne włosy. Tata Marka ma długie jasne wąsy i ma na imię Cezary. Mama Ani to Agnieszka. Często zakłada na szyję czerwone korale. Tata Antka ma na imię Andrzej i prawie nie ma włosów. Karol otrzymał imię po tacie i tak jak on nosi okulary. Mama Zosi to Ewa. Lubi kolorowe apaszki.

2 Co robimy podczas pikniku? Pokoloruj chmurki z wyrazami opisującymi czynności związane z piknikiem.

3 Wyobraź sobie, że organizujesz piknik. Napisz, jakie przygotujesz dania i atrakcje.

Menu (czytaj: meni)	Zabawy

1 Odczytaj hasło z sylab na kwiatach i je zapisz.

N 2 Nalep zdania tak, aby powstała instrukcja plecenia wianka.

1

2

3

4

3 Jakie są potoczne nazwy mniszka pospolitego? Rozwiąż rebus i napisz rozwiązania.

ko = cz

+ wiec

- Przyjrzyj się uważnie zdjęciom i powiedz, skąd mogły się wziąć te nazwy.

4 Przeczytaj tekst. Wybierz dwa dowolne zdania i je podkreśl. Do każdego z tych zdań ułóż i napisz pytanie.

Wiosną na łące rośnie dużo kwiatów. Z mniszków, koniczyny i różnych traw można upleść wianek. Rośliny przeznaczone na wianek muszą mieć elastyczne i długie łodygi. Wianek z mniszka może wabić owady. Jego kwiaty obficie wydzielają nektar. Z mniszka robi się wzmacniający syrop.

5 Oto rysunek przedstawiający rozwój mniszka pospolitego. Ponumeruj zdania zgodnie z kolejnością.

- [ ] Wiatr roznosi nasiona.
- [ ] Wydłuża się łodyga, która jest pusta w środku.
- [ ] Rozwijają się żółte kwiaty wydzielające nektar.
- [ ] Nasiona spadają na ziemię i kiełkują.
- [ ] Pojawiają się pierwsze liście.
- [ ] Zapylone przez owady kwiaty zmieniają się w owoce tworzące puszyste kule.

1 Posłuchaj wiersza „Spóźniony słowik” zamieszczonego w podręczniku na stronie 40. Ponumeruj obrazki zgodnie z kolejnością wydarzeń.

- Przeczytaj zdania. Podpisz każdy obrazek pasującym do niego zdaniem.

Pani Słowikowa martwi się o męża. Na stole stoi kolacja.

Pan Słowik spaceruje. Pan Słowik wraca do domu.

2 Jaka była pani Słowikowa? Wybierz odpowiednie wyrazy z ramki i dokończ zdanie.

zrozpaczona • obojętna • zmartwiona • przerażona • spokojna • zaniepokojona

Pani Słowikowa była: _____

_____.

3 O czym myślała pani Słowikowa? Otocz pętlami odpowiednie sylaby i odczytaj hasło. Uzupełnij nim zdanie.

1. Zgubił się w lesie.
2. Napadły na niego inne ptaki.
3. Oskubali mu piórka.
4. Stracił pamięć i nie wiedział, gdzie się znajduje.

	Prawda	Fałsz
1	Pta	Ju
2	lian	sie
3	Tu	ra
4	dio	wim

_____ to autor wielu wierszy dla dzieci.

- Z pozostałych sylab odczytaj tytuł innego znanego wiersza tego poety.

4 Przeczytaj tekst i skreśl niepotrzebne wyrazy.

Pan Słowik pędził nie spieszył się do domu. Frunął Wracał sobie piechotą. Kiedy nadszedł, to wszystkie potrawy były gorące zimne. Pani Słowikowa martwiła się, że jej męża napadł orzeł skowronek i wyrwał mu wszystkie włosy pióra. Pan Słowik nie przejął się rozpaczą radością swojej żony.

5 Przeczytaj tekst i zaznacz ✓ zdjęcie słowika.

Wilga jest żółta, kos czarny, a rudzik ma pomarańczowe gardło. Tylko słowik jest szary i niepozorny.

1 Podpisz wiosenne kwiaty wyrazami z ramki. Przypomnij sobie, jakie mają kolory. Pokoloruj kwiaty.

dzwonek • jaskier • koniczyna • złocień

2 Przeczytaj zdania i uzupełnij je na podstawie informacji z podręcznika na stronach 42, 43.

Na łące mieszkają różne zwierzęta.

Są wśród nich owady: _____, _____, _____, _____ i _____

oraz ptaki, na przykład: _____, _____, _____ i _____.

3 Połącz opis każdej rośliny z jej zdjęciem. Podpisz zdjęcia kwiatów.

Firletka łąkowa to roślina o ciemnoróżowych kwiatach. Wyglądem przypomina goździki.

k

Wrotycz wydziela bardzo intensywną woń. Jego małe pomarańczowożółte kwiaty tworzą gęste, okrągłe koszyczki.

f

Krwawnik pospolity to bardzo popularna roślina lecznicza. Jego kwiaty są drobne i białe.

w

4 Odczytaj godziny na zegarach. Pokoloruj w każdym rzędzie okienko z sylabą zgodnie z godziną pokazaną przez zegar. Z kolorowych sylab ułóż i zapisz hasło.

	ka	ta	ma	pa	ra	te	re
	me	wo	ke	ne	jo	ce	du
	de	wa	zo	ko	la	ja	cu
	dę	bę	dą	łą	cę	lę	gę
	ma	te	ki	da	pa	de	ka

1 Odszukaj w kalendarzu podane daty i dopisz nazwy świąt. Pamiętaj, że nazwy świąt piszemy wielką literą.

2 Przeczytaj nazwy upominków, które dzieci przygotowały dla rodziców. Podziel je na sylaby pionowymi kreskami. Przepisz wyrazy trzysylabowe i podkreśl w nich samogłoski.

laurki tort balony wiersze herbata kwiaty piosenki

3 Uzupełnij zdania imionami swoich rodziców i dokończ wybranymi wyrazami z ramki. Dopisz inne określenia, które pasują do twoich rodziców.

radosna • uczynny • cierpliwy • mądra • opiekuńczy • wyrozumiała

Moja mama _____ jest: _____

_____.

Mój tata _____ jest: _____

_____.

4 Wyrazy też tworzą rodziny. Pokoloruj tą samą kredką ramki z wyrazami należącymi do jednej rodziny.

dom	słodycze	domator	domownik	czekolada
cukier	cukrownia	cukiernica	domek	cukrowy
budynek	cukierek	cukiernik	podomka	

5 Podaj nazwy rzeczy. Dopisz do każdego szeregu określenie z ramki.

meble • sztućce • naczynia • napoje

6 Przyjrzyj się uważnie nakryciu stołu. Narysuj talerz, sztućce i kubek w ramce obok tak, aby były ustawione na stole prawidłowo.

1 Posłuchaj uważnie wiersza „Mamo!” zamieszczonego w podręczniku na stronie 46. Pokoloruj to, co chłopiec chce dać swojej mamie. Dorysuj brakujące elementy.

2 Na podstawie wiersza „Święto Taty!” zamieszczonego w podręczniku na stronie 46 dokończ zdania i wstaw na końcu właściwe znaki. Przeczytaj uzupełniony tekst z odpowiednią intonacją.

Dziś jest święto Taty, _____

Każdy Tata je _____

Ty też _____

co Ci _____

3 Odszyfruj zdanie, napisz je i odczytaj.

a	ą	e	j	l	m	N	o
p	s	t	u	y	z	ż	!

O nazwy ludzi pytamy: kto to?

_____

_____

_____

_____

4 Przeczytaj życzenia dla rodziców i podpisz je swoim imieniem. Przepisz życzenia starannie na laurkę lub do zeszytu.

Kochani Rodzice!
Jak najwięcej chwil szczęśliwych,
jak najwięcej dni radosnych,
jak najmniej kłopotów
życzy _____

5 Połącz rymujące się wyrazy.

serdecznie

chwalimy

składamy

życzymy

wręczamy

słonecznie

6 Wytnij obrazki z „Wycinanki”, ułóż je w odpowiedniej kolejności i przyklej. Opowiedz, co się wydarzyło. Nadaj tytuł każdej ilustracji.

1 Odczytaj zdanie. Napisz je starannie.

- Który z bohaterów opowiadania „Mały wielki problem” zamieszczonego w podręczniku na stronach 48, 49 tak powiedział? Czy ma rację? Uzasadnij odpowiedź.

2 Uzupełnij schodki wyrazami z ramki.

najwyższy • wyższy • największy • mały • mniejszy

najniższy

niższy

niski

najmniejszy

większy

duży

wysoki

3 Obejrzyj zdjęcie. Odczytaj wyrazy od tyłu i zapisz zdanie.

inny. jest nas z Każdy

4 Połącz obrazki z odpowiednimi podpisami. Podkreśl nazwy czynności.

Tata z Maćkiem sprzątają.

Jacek pomaga Bartkowi.

Magda czyta bratu.

Co robi? Co robią? Co się dzieje? – tak pytamy o nazwy czynności.

1 Pokoloruj co drugie pole i przeczytaj rozwiązanie. Spróbuj wyjaśnić, co oznacza to słowo.

ZA	ZA	U	GRO	FA	ŻE	NIE	NIA

- Odczytaj zdanie z plątaninki literowej. Zapisz je i zapamiętaj.

2 Znajomi to ludzie, których dobrze znasz: rodzina, przyjaciele twoi i twoich rodziców. Pozostali ludzie to nieznajomi – nie znasz ich, nawet jeśli parę razy się widzieliście. Zaznacz zdjęcia znajomych Konrada.

To jest mój dziadek.

To przyjaciółka mojej mamy.

To sprzedawca z pobliskiego sklepu.

To sąsiad z drugiego piętra.

To pani, z którą mój tata rozmawiał w autobusie.

N **3** Nalep przy zdjęciach odpowiednie numery alarmowe.

- Uzupełnij informację.

to międzynarodowy numer alarmowy.

4 Doprowadź strażaka do osoby wzywającej pomocy tak, by zebrać po drodze wszystkie sylaby. Odczytaj hasło i je zapisz.

1 Przeczytaj zdania. Pokoloruj żółtą kredką okienka z sylabami obok zdań z opisami właściwych zachowań. Odczytaj i uzupełnij hasło.

Zapraszam nieznajomego do domu.	ROZ
Nie otwieram drzwi nieznajomemu.	O
Przyjmuję od nieznajomego słodycze.	POS
Nie wsiadam do samochodu nieznajomego.	STROŻ
Odchodzę z nieznajomym, bo mnie prosi o pomoc.	SA
Zawiadamiam rodziców o niepokojącej sytuacji.	NY

_____ – bezpieczny.

2 Kogo trzeba wezwać na pomoc? Połącz każde zdjęcie z właściwym napisem. Obok zdjęć wpisz odpowiednie numery alarmowe.

pogotowie ratunkowe

straż pożarna

3 Przyjrzyj się rysunkom i przeczytaj teksty. Jakich odpowiedzi powinny udzielić dzieci w tych sytuacjach? Pokoloruj tak samo dymki z wypowiedziami obcych osób i z właściwymi odpowiedziami dzieci.

Nie, nie mogę. Wracam do domu z dziadkiem.

Nie, dziękuję. Rodzice mi nie pozwalają.

Nie, nie wysyłam zdjęć obcym.

Nie, dziękuję. Zaraz babcia mi pomoże.

- Przepisz starannie odpowiedzi dzieci do zeszytu.

4 Wytnij wyrazy z „Wycinanki” i uzupełnij nimi zdania. Przeczytaj tekst i przepisz go do zeszytu.

Moja ojczyzna to _____.

Stolicą Polski jest _____.

Najdłuższa polska rzeka to _____.

Najwyższe polskie góry to _____.

Nazwa naszego morza to _____.

5 Podpisz zdjęcia wybranymi wyrazami z ramki.

flaga Polski • flaga Unii Europejskiej • godło Polski • godło Unii Europejskiej • hymn Polski • hymn Unii Europejskiej

6 Połącz wyrazy w rodziny – każdą rodzinę wyrazów innym kolorem linii.

Europa, Europejczyk, Europejka, europejski, Polska, Polka, polszczyzna, Polak, euro, polski

7 Wpisz daty na kartkach z kalendarza.

8 Rozwiąż rebusy i zapisz nazwy zawodów rodziców.

nik = ot

s = ki

k = m + rz

~~m~~

- W każdym odgadniętym wyrazie podkreśl samogłoski czerwoną kredką.

9 Co robiła sowa? Odgadnij nazwy czynności.

ry ła

pra ła

mik ła

hała ła

- Wykonaj żartobliwy rysunek do jednej z odgadniętych nazw.

10 Przeczytaj zagadkę i zapisz rozwiązanie.

Z niej w szkole i w domu
nauczysz się wiele.
Szanuj ją i kochaj,
jest twym przyjacielem.

1 Przeczytaj tekst. Podkreśl w nim imiona i je przepisz.

Simon mieszka w Austrii, a Pablo w Hiszpanii. Wołodia pochodzi z Ukrainy, a Gerda z Danii. Wesoły Lasse jest Szwedem, a nieśmiały Tibor – Węgrem. Mała Emma jest Francuzką, a Fatima – Egipcjanką. Chociaż z dala od siebie mieszkają, te same pragnienia i marzenia mają.

2 Dopisz zdrobnienia imion według wzoru.

Maria – Marysia

Stanisław –

Anna –

Katarzyna –

Zuzanna –

Krzysztof –

N 3 Przyjrzyj się rysunkom. Co w nich nie pasuje? Umieść nalepki we właściwych miejscach.

4 Uzupełnij podpisy pod obrazkami nazwami czynności. Przeczytaj podpisy. Podkreśl wyrazy, o które można zapytać: **jak?**

_____ wesoło

_____ wysoko

szybko _____

pięknie _____

_____ celnie

5 Pokoloruj na rysunku wszystkie pola z kółkami na niebiesko. Odczytaj datę. Wytnij z „Wycinanki” i przyklej odpowiednią kartkę z kalendarza.

1 Na podstawie tekstu „Mam prawo!…” zamieszczonego w podręczniku na stronach 58, 59 podkreśl właściwe zakończenie każdego zdania.

Tata wymyślił przedstawienie

- o Jasiu i Małgosi.
- o prawach dziecka.
- o 40 rozbójnikach.

Pani Ela zaproponowała dzieciom

- głosowanie.
- losowanie.
- rzut monetą.

Pan Stasio

- chciał wziąć udział w przedstawieniu.
- pochwalił dzieci.
- był oburzony zachowaniem dzieci.

2 Odgadnij i napisz zaszyfrowane zdanie.

a	c	d	e	g	h	i	l	m	n	o	p	r	s	y	z

.

3 Przestaw litery i odczytaj z nich wyrazy. Napisz odgadnięte hasło.

CZKNIRZE RWPA KIECADZ

Rz_____ P_____ D_____

4 Wytnij z „Wycinanki” i przyklej pod odpowiednimi obrazkami nazwy praw dzieci.

MAM PRAWO...

- Powiedz, jak rozumiesz słowa: **mam prawo**.

5 Narysuj oburącz po śladzie.

1 Z czym kojarzy ci się zabawa? Zapisz swoje skojarzenia.

2 Na podstawie opowiadania „Kiedy się dobrze bawimy?” zamieszczonego w podręczniku na stronach 60, 61 ułóż odpowiedzi do pytań i pytania do odpowiedzi.

Co Kasia przyniosła do klasy?

Mama nie może kupić Marcie małego zoo, bo jest za drogie.

Dzieci razem bawiły się zwierzątkami.

Jak powstały zwierzątka Marty?

3 Co się przydaje do dobrej zabawy? Pokoloruj odpowiednie ramki.

drogie zabawki	kłótnia	uśmiech
zgoda	inne dzieci	komputer
telewizor	pomysły	ładna pogoda

- Wybierz te elementy zabawy, które uważasz za najważniejsze, i dokończ w zeszycie zdanie: **Dobra zabawa to…**

N **4** Nalep pod obrazkami odpowiednie nazwy zwierząt. Otocz pętlą wyraz, który ma najwięcej sylab.

- Wybierz dwa wyrazy i ułóż z nimi zdania.

5 Przyjaciele grali w literki na punkty. Każdy ułożył nazwę jakiegoś zwierzęcia z zoo. Odgadnij i napisz, jakie to zwierzęta. Kto zebrał największą liczbę punktów?

KASIA: Y S Y T G R

MARTA: U A T K N

ANTEK: U A N G R K

1 Na podstawie informacji z podręcznika na stronach 62, 63 uzupełnij zdania nazwami gier.

Ala i Adam grają w _____.

W _____ może grać cała rodzina.

Do gry w _____ potrzebne są trzy osoby.

_____ to kolorowe patyczki z różnymi końcówkami.

Rzuć kamykiem, skacz i graj w _____.

2 Dzieci grały w klasy. Przeskakiwały z jednego pola na drugie. Odczytaj z pól zdanie i je zapisz.

3 Dobierz pytania do obrazków i podaj odpowiedzi.

Z czego jest zrobiona zośka?

Która bierka leży na wierzchu?

4 Uzupełnij tabelę według wzoru.

gram	gramy
rzucam	
	odbijamy
uciekam	

5 Wytnij z „Wycinanki” obrazki z zabawkami. Wklej je w pola kwadratu tak, aby w każdym rzędzie pionowym i poziomym były wszystkie zabawki i każda zabawka wystąpiła tylko raz.

6 Rozpoznaj zabawki i narysuj kontur każdej z nich innym kolorem.

1 Obejrzyj uważnie dużą ilustrację, a następnie małe rysunki. Pokoloruj obrazki tak, aby wyglądały tak samo jak na dużej ilustracji.

2 Dokończ i zapisz pytania do podanych zdań. Pamiętaj o znaku zapytania.

Klaun rozbawia publiczność.

Kogo _____

Co _____

Akrobata pokazuje trudne figury.

Kto _____

Jakie _____

N **3** Ułóż zdanie z rozsypanki wyrazowej. Zapisz je i nalep odpowiedni obrazek.

naraz Żongler kilka przedmiotów. podrzuca

4 Magik wybrał z piosenki „Cyrk” zamieszczonej w podręczniku na stronie 65 wyrazy z **ż** i ukrył je w kapeluszach. Napisz te wyrazy.

5 Rozwiąż rebus, a dowiesz się, jak mówimy o śmiesznym zdarzeniu lub zabawnej sytuacji. Zapisz hasło.

na

+ ch

- Opowiedz o zdarzeniu z twoim udziałem, które można by tak określić.

1 Odszukaj w diagramie ukryte poziomo i pionowo nazwy pór roku. Otocz je pętlami. Z pozostałych liter odczytaj i zapisz hasło.

C	J	E	S	I	E	Ń
Z	E	K	L	A	M	Y
Z	I	M	A	N	A	W
A	K	A	T	C	J	E
!	W	I	O	S	N	A

N 2 Wpisz odpowiednio nazwy czterech pór roku. Do każdej pory roku nalep właściwe obrazki.

3 Jaka to pora roku? Przeczytaj zdania i pokoloruj ramki odpowiednimi kolorami: wiosna – zielony, lato – żółty, jesień – czerwony. Zimę pozostaw białą.

Żurawie odlatują do ciepłych krajów.

Ptaki wiją gniazda.

Niedźwiedzie zapadają w sen.

Młode bociany uczą się latać.

4 Połącz linią każdą nazwę pory roku z nazwą miesiąca, w którym się rozpoczyna.

grudzień | marzec | czerwiec | wrzesień

5 Uzupełnij sylaby w nazwach miesięcy. Otocz pętlą nazwy miesięcy letnich.

___czeń lu__ ___rzec

___cień ___ czer___

li___ sier___ ___sień

___dzier___ __to___ ___dzień

- Przeczytaj uzupełnione wyrazy. Napisz nazwy miesięcy z pamięci w zeszycie.

6 Pokoloruj okienka z literami obok zdań prawdziwych. Odczytaj z tych liter hasło i uzupełnij nim zdanie. Uzasadnij te słowa.

Rok ma 12 miesięcy. K Rok ma 12 pór roku. U

Piątym miesiącem w roku jest maj. A

Ósmym miesiącem roku jest czerwiec. Y

Styczeń ma 31 dni. R Lato rozpoczyna się 22 czerwca. U

Wielkanoc jest jesienią. Ź Tydzień ma 7 dni. Z

Boże Narodzenie jest zimą. E Wiosna to czas wykopków. Ń

3 maja jest Święto Konstytucji. L Lato to czas żniw. A

_____

_____ pór roku.

_____

1 Wpisz podane wyrazy w odpowiednie pola diagramu. Odczytaj i napisz hasło.

gleba • powietrze • zwierzęta • rośliny

					T			
							T	

2 Ustal kolejność wydarzeń w opowiadaniu „Nowa” zamieszczonym w podręczniku na stronach 68, 69. Ponumeruj je i przeczytaj we właściwej kolejności.

- [ ] Rozmowa z mamą Moniki.
- [ ] Powitanie nowej koleżanki w klasie.
- [ ] Wycieczka na wieś.
- [ ] Zmiana zachowania Maćka i Michała.

- Opowiedz, co się wydarzyło.

3 Podkreśl nazwy produktów, którymi mama Moniki poczęstowała klasę. Przepisz je.

drożdżówki, *chleb*, ciasteczka, **masło**, *warzywa*, sery, chipsy, mleko, *miód*, żelki, *owoce*, przetwory, napoje gazowane

4 Dzieci przeprowadziły z mamą Moniki wywiad do szkolnej gazetki. Wytnij z „Wycinanki” odpowiedzi mamy i wklej je pod odpowiednimi pytaniami.

– Skąd pochodzą produkty ustawione na stole?

–

– Czy pani zrobiła to wszystko sama?

–

– Dlaczego u pani wszystko lepiej smakuje?

–

– Jak nazywa się pani gospodarstwo?

–

- Przeczytajcie wywiad z podziałem na role.
- Przepisz pięknie do zeszytu trzecie pytanie i odpowiedź.

5 Pokoloruj pola ze spółgłoskami miękkimi: **ś**, **ć**, **ź**, **ń**, **dź** na czarno. Pola z pozostałymi literami pokoloruj na niebiesko.

- Przeczytaj ciekawostkę.

Kolor konia nazywa się maścią. Brązowy to gniady, czarny – kary, w kolorze kasztana – cisawy, a szpakowaty – siwy.

1 Wpisz wyrazy z ramki w odpowiednie miejsca. Opowiedz o pracy rolnika.

sieje • uprawiają • sadzą • nawożą • orze • nawadnia

Co robi? _____

Co robią? _____

2 Które zwierzęta są szkodnikami, a które sprzymierzeńcami rolnika? Narysuj odpowiednie buźki przy zdjęciach zwierząt.

SPRZYMIERZEŃCY ROLNIKA ☺ SZKODNIKI ☹

3 Wybierz spośród roślin przedstawionych na zdjęciach te, które uprawia się na polach. Połącz je strzałkami z polem uprawnym.

4 Bażant zjada owady, które niszczą uprawy ziemniaków. Pomóż mu znaleźć wszystkie szkodniki, które ukryły się na obrazku. Pokoloruj je i policz. Zapisz ich liczbę.

N • Uzupełnij zdania – nalep odpowiednie wyrazy.

Stonka zjada liście _____ . _____ zjada stonkę.

_____ jest szkodnikiem.

5 Rozwiń kolejne zdania za pomocą wyrazów z ramki. Policz wyrazy w pierwszym i ostatnim zdaniu. Przepisz najkrótsze i najdłuższe zdanie do zeszytu.

donośnie • nad polami • Niewielki

Skowronek śpiewa.

_____

Skowronek _____ śpiewa.

_____

Skowronek donośnie śpiewa _____.

_____

_____ skowronek donośnie śpiewa nad polami.

_____

1 Z rozsypanych sylab ułóż nazwy roślin i wpisz je do tabeli. Policz sylaby, litery i głoski w wyrazach. Zapisz je.

gru ziem sza niak cha mak ber

Wyraz	Ile sylab?	Ile liter?	Ile głosek?

Wyrazy dzielimy na sylaby, głoski i litery.

2 Na podstawie informacji z podręcznika na stronie 73 uzupełnij zdania.

Burak cukrowy gromadzi cukier w _____, który jest _____ i ma _____ kształt.

N **3** Skąd się bierze chleb? Nalep obrazki w odpowiednich miejscach. Opowiedz, jak powstaje chleb.

1

2

5

3

4

4 Uzupełnij tabelę wyrazami z ramki. Niektóre wyrazy możesz wykorzystać więcej niż raz.

jajka • mięso • mleko • sery • wędliny • masło

Zwierzęta hodowlane	Produkty, które dzięki nim mamy
kura	
krowa	
świnia	

5 Odczytaj nazwy zawodów. Zwróć uwagę na ich pisownię. Napisz te wyrazy w zeszycie. Podkreśl w nich cząstkę **-arz**.

pszczel- kuch- piek-

-arz

stol- młyn-

1 Wytnij z „Wycinanki” zdjęcia przedstawiające różne produkty spożywcze. Przyklej je w odpowiednich miejscach. Uzasadnij swój wybór.

2 Na drodze do parku są sprzedawane niezdrowe smakołyki. Poprowadź chłopca tak, aby ominął wszystkie i dotarł do parku, gdzie czeka babcia ze zdrową przekąską.

3 Narysuj w zeszycie zdrową kanapkę według własnego pomysłu. Wypisz obok nazwy produktów, które wykorzystasz do jej przygotowania.

4 Kuba z babcią zrobili sałatkę „Na zdrowie”. Odszyfruj wyraz, a dowiesz się, dlaczego ją tak nazwali. Z nazwy każdego owocu wybierz literę oznaczoną liczbą. Z liter ułóż wyraz i uzupełnij nim zdanie.

Lubimy owoce, bo są pyszne i mają _____.

5 Na podstawie informacji z wiersza „Witaminowe abecadło” zamieszczonego w podręczniku na stronie 74 dopisz do każdej witaminy po trzy produkty, w których ona występuje.

_____, _____, _____

_____, _____, _____

_____, _____, _____

_____, _____, _____

6 Połącz litery w kolejności alfabetycznej. Pokoloruj rysunek.

1 Narysuj oburącz po śladzie. Staraj się rysować bez odrywania rąk.

2 Lato kalendarzowe przyjdzie do nas 22 czerwca. Odszukaj tę datę na kartce z kalendarza. Zaznacz ją, a potem zaznacz dzisiejszą datę. Ile pozostało jeszcze dni wiosennych? Uzupełnij zdania.

Czerwiec 2018						
pon	wt	śr	cz	pt	so	nd
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Dzisiaj jest _____.

Pozostało jeszcze ☐ dni wiosny.

Lato przyjdzie w _____.

- Wpisz kolejno odpowiednie dni tygodnia.

_____, sobota, _____, poniedziałek,

_____, _____, czwartek

3 Przyjrzyj się obrazkom. Pokoloruj ramki rysunków, które przedstawiają lato. Opowiedz, po czym można poznać, że lato jest już blisko.

4 Pod każdym symbolem zmysłu narysuj, po czym poznamy lato.

SMAKUJEMY LATO

N 1 Czy wiesz, co oznaczają te znaki? Nalep właściwe podpisy pod obrazkami.

2 Dzieci wybierają się na plażę. Część rzeczy już zapakowały do torby. Co jeszcze powinno się tam znaleźć? Otocz pętlami te rzeczy.

3 Gdzie można schować się w czasie burzy? Obok odpowiednich schronień narysuj główki dzieci, a obok niebezpiecznych miejsc napisz na czerwono: **NIE**.

4 Do podanych wyrazów dopisz określenia z ramki. Podkreśl wyrazy odpowiadające na pytania: **jaki?**, **jaka?**, **jakie?**

groźna • upalny • ciemne • odległe

burza – _____ chmury – _____

dzień – _____ grzmoty – _____

- Wybierz jedną parę wyrazów. Ułóż z nią zdanie i napisz je w zeszycie.

5 Odczytaj z sylab hasło. Dowiedz się, w jakich sytuacjach można tak powiedzieć.

BU RZA W SZKLAN CE WO DY

6 Wybierz brakujący fragment ilustracji. Korzystając z siatki, uzupełnij rysunek.

1 Wysłuchaj opowiadania „Cudowne wakacje” zamieszczonego w podręczniku na stronach 80, 81, przeczytaj zdania i podkreśl właściwe odpowiedzi. Przepisz te zdania do zeszytu.

Dominik jechał na wakacje

- z babcią.
- z kolegami.
- z mamą.

Miejscem wakacyjnego wypoczynku okazały się

- Beskidy.
- Bieszczady.
- Sudety.

Ola zazdrościła Dominikowi tego, że

- nurkował w Bałtyku.
- spotkał niedźwiedzia.
- rozbił namiot w górach.

2 Co prawdziwy turysta powinien zabrać ze sobą na wędrówkę? Połącz z plecakiem przedmioty, które przydadzą się w drodze.

3 Dominik napisał z wakacji list do rodziców. Zaadresował go do taty. Przyjrzyj się uważnie, co napisał Dominik na kopercie.

W adresach piszemy skrót wyrazu ulica – ul., a nazwę ulicy i nazwę miejscowości rozpoczynamy wielką literą. Stosujemy też grzecznościowy skrót Sz.P., który oznacza Szanowny Pan, Szanowna Pani.

- Zaadresuj prawdziwą kopertę. Wpisz imię i nazwisko mamy lub taty, nazwę ulicy, numer domu i mieszkania, kod pocztowy i miejscowość. Kopertę zabierz ze sobą na wakacyjny wyjazd i wyślij w niej list.

4 Odczytaj wyrazy i je napisz. Cząstkę **-ówka** podkreśl czerwoną kredką.

lod- koszyk- lok-

-ówka

żar- kr-

Mil- żagl-

pocztówka

1 Posłuchaj słów piosenki lub je przeczytaj. Powiedz, czym kolejno podróżowali bohaterowie utworu. Gdzie odbywała się zabawa w podróże?

Podróże

Czeka pociąg, stoją wagony,
jeden zielony, drugi czerwony.
Pasażerom oczy się śmieją.
Pojedziemy w świat koleją.
Ref.: Podróże, podróże to zabawa ciekawa.
Podróże, podróże to daleka wyprawa.
Choć nasze podwórze niepozorne, nieduże,
lecz nasza zabawa to dalekie podróże.

Teraz mamy wielką ochotę
lecieć w nieznany świat samolotem.
Ziemia w dole pod chmurą znika,
każdy zmienia się w lotnika.
Ref.: Podróże, podróże to…

Płynie statek, statek olbrzymi.
Fala się pieni, a komin dymi.
Nowy ląd nam wnet się ukaże.
Każdy z nas jest marynarzem.
Ref.: Podróże, podróże to…

Jan Brzechwa „Zabawa w podróż”

- Podkreśl w utworze każdy wyraz **podróże**. Zapisz, ile razy wystąpił.

2 Rozwiąż rebusy i odgadnij nazwy miast. Napisz je – pamiętaj o wielkiej literze na początku.

~~kocz~~ f = w

+ brzeg

K + + ów

G +

Ra +

3 Szlak turystyczny wyznaczają znaki namalowane na drzewach, skałach. Aby bezpiecznie przejść zaplanowaną drogę i zobaczyć najciekawsze miejsca, nie wolno schodzić ze szlaku.

Tak wygląda oznaczenie szlaku. →

Tak oznacza się zakręt szlaku. →

A tak wygląda koniec szlaku. →

- Dokąd prowadzą wyznaczone szlaki? Sprawdź, dokąd dotrą turyści, i uzupełnij odpowiednio zdania.

Szlak _____ prowadzi do zamku, szlak _____ – do wielkiej wydmy, szlak _____ – do pomnika przyrody, a szlak _____ – do skansenu.

1 Wpisz do diagramu nazwy zwierząt i roślin, które możesz spotkać na wakacyjnych szlakach. Odczytaj hasło.

2 Dzieci przysłały zdjęcia z wakacji. Odczytaj zaszyfrowane nazwy i połącz imię każdego dziecka z właściwym zdjęciem.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	B	K	Ł	M	O	R	T	U	Y	Z

8	1	8	7	10

Marek

2	1	4	8	10	3

Tosia

5	1	11	9	7	10

Iga

Mazury

Tatry

Bałtyk

3 Jakie chcesz mieć wakacje? Wybierz odpowiednie określenia i uzupełnij nimi zdanie.

wspaniałe | niezwykłe | radosne | ciekawe | pełne przygód | spokojne | nudne | słoneczne

Chcę, żeby wakacje były _____

_____

_____

_____.

_____

4 Odczytaj w lusterku imiona dzieci, które razem spędzą wakacje na koloniach. Napisz te imiona.

Henryk, Hubert, Hanna, Halina, Helena

_____

_____

_____

_____

5 Dzieci wybrały się na wycieczkę do lasu. Poprowadź je ścieżką z wyrazami zawierającymi **rz**. Dokąd trafią?

6 Przeczytaj wiersz z odpowiednią intonacją. Zwróć uwagę na znaki na końcu zdań.

Pakowanie walizki

Co nam jeszcze spakować trzeba?
Krem z filtrem. By się słońca nie bać.
Okulary przeciwsłoneczne?
Kąpielówki? Klapki? Koniecznie!
Kubek w kratkę. Rozespany nad ranem.
(Bez herbaty). Koło dmuchane?
Odchudzone zmieści się może…
Powietrza zaczerpnie nad morzem.
Gwizdek. Pomóc ratownikowi!
Duże sitko. By meduzy łowić.
Blok z kredkami. Gdyby padało.
Siedem książek… czy nie za mało? (…)

Alicja Mazan-Mazurkiewicz

- Wpisz w okienka znaki, którymi kończą się zdania w wierszu. Podaj nazwy tych, które znasz.

- Podkreśl w wierszu nazwy rzeczy, które miały być spakowane do walizki. Wpisz je w odpowiednie pola diagramu. Których trzech wyrazów nie da się wpisać?

- Jak pytamy o nazwy rzeczy?

7 Dopisz odpowiednie wyrazy z wiersza.

okulary (jakie?) _____

_____ (jakie?) dmuchane

sitko (jakie?) _____

_____ (jaki?) rozespany

8 Na spakowaną walizkę powinno się nakleić wizytówkę. Wyjaśnij dlaczego. Przygotuj własną wizytówkę.

Imię _____

Nazwisko _____

Miejsce zamieszkania _____

Ulica _____

Numer domu _____ Kod pocztowy _____

9 Wpisz w wyrazach właściwe litery.

b_____rza, _____eka, o_____ech, korze_____, rz_____ca, cie_____,

ciel_____, dzię_____oł, wich_____ra, _____mura, ró_____a

10 Podkreśl niebieską kredką zdania, które wypowiada jedna osoba, a czerwoną kredką zdania, które wypowiada więcej osób.

Marzę o podróży samolotem. Pakujemy walizki.

Polecimy w dalekie kraje. Jestem szczęśliwy!

11 Połącz strzałkami zdania z odpowiednimi zdjęciami. Narysuj uśmiechniętą buzię przy każdym pożytecznym zwierzęciu, a smutną przy szkodniku.

Zapyla kwiaty.

Niszczy uprawy ziemniaka.

Zjada szkodniki.

Spulchnia ziemię.

12 To zdrowe drugie śniadanie Stasia. Skąd pochodzą produkty, z których przyrządził posiłek? Wytnij z „Wycinanki" obrazki i przyklej je w odpowiednich miejscach.

13 Skreśl wszystkie wyrazy, które mają podwojone litery. Z pozostałych wyrazów odczytaj i napisz hasło.

Do puzzle ssaki zobaczenia lekkie wanna
za oddech willa dwa hobby lasso miesiące!

1 Zapisz na pięciolinii dźwięk **fa**. Rysuj po śladzie.

2 Zapisz na pięciolinii dźwięk **do**[1]. Rysuj po śladzie.

3 Dokończ pisanie półnut na pięciolinii według wzoru.

4 Dokończ pisanie ćwierćnut na pięciolinii według wzoru.

1 Umieść nalepki według wzoru.

N

2 Podpisz dźwięki. Zagraj melodię na dzwonkach lub flecie.

3 Napisz na pięciolinii za pomocą ćwierćnut zapisaną poniżej melodię.

DO MI SOL FA MI SOL MI FA SOL DO

1 Uzupełnij diagram. Odczytaj hasło.

1. Nuta z zamalowanym kółkiem i kreską.
2. Gramy ją na instrumencie.
3. Śpiewamy ją.
4. Mężczyzna grający na pianinie.
5. Nuta z zamalowanym kółkiem, kreską i chorągiewką.
6. Układ czterech pól i pięciu linii.

2 Uzupełnij zdania. Pamiętaj o użyciu przecinków oraz kropki na końcu zdań.

Znam dźwięki: _____

Umiem grać na _____

Na początku pięciolinii zapisuję _____

Zawsze razem

słowa: Urszula Piotrowska, muzyka: Magdalena Melnicka-Sypko

Z przyjaciółmi się nie nudzę,
z nimi zawsze jest weselej.
Oni w biedzie dopomogą,
tacy są już przyjaciele.
Wiedzą, gdzie przygoda mieszka,
jak uśmiechem zaczarować,
a gdy kogoś chcą pocieszyć,
najpiękniejsze znajdą słowa.

Ref.: Razem w szkole, razem na podwórku,
razem wiosną i jesienią.
Nasza przyjaźń szybko rośnie z nami,
żadne smutki jej nie zmienią. (bis)

Moc pomysłów mamy w głowach,
żeby bawić się wspaniale.
Prostą drogę do radości
z przyjaciółmi można znaleźć.
A gdy zmęczy nas zabawa,
bo i tak się może zdarzyć,
na obłokach popłyniemy
do krainy pięknych marzeń.

Ref.: Razem w szkole, razem na podwórku…

Moja Warszawa

słowa: Wanda Chotomska, muzyka: Władysław Igor Kowalski

Narysujcie dziś Warszawę
– powiedziała nasza pani.
Mój rysunek jest nieduży,
ale wszystko widać na nim.

Ref.: Bo moja Warszawa
to moje podwórko
i wróbel – kolega wesoły,
niedzielne spotkanie
w Łazienkach z wiewiórką
i droga codzienna do szkoły.
To miejsce kochane,
tak bliskie i znane,
to moja Warszawa jest właśnie,
więc kredką na niebie rysuję słoneczko,
niech świeci tu zawsze najjaśniej.

Na rysunku wszystko widać
i nie trzeba nic dodawać.
Mama z tatą zaraz zgadną,
że to właśnie jest Warszawa.

Ref.: Bo moja Warszawa…

Karuzela dla mamy i taty

słowa: Urszula Piotrowska, muzyka: Magdalena Melnicka-Sypko

Razem z tatą, razem z mamą
cały świat na głowie stanął,
bo wyznali w kilku słowach,
że Dzień Dziecka chcą świętować:
– Na Dzień Mamy i Dzień Taty
są laurki, piękne kwiaty,
ale nie ma karuzeli –
tak nam właśnie powiedzieli.

Ref.: Karuzela, la, la, la,
nuci siostra, nucę ja.
To jest pomysł, łapmy go,
w podarunku wszystkim dniom.
(bis)

I wiruje karuzela:
śmieszy nas i rozwesela.
Mama piszczy, bo coś trzeszczy.
Tata woła: – Chcemy jeszcze!
Zerkam z boku i rozmyślam:
– Od Szczecina do Przemyśla
nikt rodziny nie ma takiej.
Znacie lepszą? Figa z makiem!

Ref.: Karuzela, la, la, la…

Moja wesoła rodzinka

słowa: Stanisław Karaszewski, muzyka: Tomasz Strąk

My rodzinę dobrą mamy,
zawsze razem się trzymamy!
I choć czasem czas nas goni,
my jak palce jednej dłoni!

Ref.: Mama, tata, siostra, brat
i ja – to mój mały świat!
Dużo słońca, czasem grad –
to wesoły jest mój świat!

Mama zawsze kocha czule,
ja do mamy się przytulę,
w bólu, żalu i rozterce,
bo ma mama wielkie serce.

Ref.: Mama, tata, siostra, brat…

Z tatą świetne są zabawy,
z nim świat robi się ciekawy!
Tata ma pomysłów wiele.
Jest najlepszym przyjacielem!

Ref.: Mama, tata, siostra, brat… (…)

Piosenka o marzeniach

słowa: Anna Bernat, muzyka: Barbara Kolago

Marzę o tym, aby lecieć rakietą do nieba.
I też marzę, żeby w deszczu po kałużach biegać.
Ref.: Hej, hop, hop, tralala.
Każdy swe marzenia ma. (bis)

Marzę, aby wszystkim dzieciom było z nami miło.
Marzę, aby za nic w świecie marzeń nie ubyło.
Ref.: Hej, hop, hop…

A ciekawe, o czym marzą nasi przyjaciele?
Może kiedyś się dowiemy, marzeń jest tak wiele.
Ref.: Hej, hop, hop…

Wakacje

słowa: Ewa Stadtmüller, muzyka: Wojciech Zieliński

Wakacje – dzwonek ostatni!
Wakacje – biegiem do szatni!
Wakacje – trzymaj się szkoło!
Wakacje – będzie wesoło!

Będziemy biegać po rosie
i zbierać piegi na nosie,
na górskie szczyty się drapać
i pod namiotem chrapać. (…)

Wakacje – luz i swoboda,
wakacje – czasu nie szkoda,
wakacje – długie rozmowy,
wakacje – przyjaciel nowy.

Będziemy plażą wędrować
i w smoczej jamie się chować,
nocne urządzać podchody,
dzikie przeżywać przygody.

Wakacje – wspaniała sprawa,
wakacje – pyszna zabawa,
wakacje – czas wesolutki,
aż szkoda, że taki krótki.

Spis treści

NA NIEBIE

126. Balony i latawce 3
127. Wieje wiatr 6
128. W chmurach 8
129. Latające maszyny 10
130. Lot 12

DBAMY O PRZYRODĘ

131. Zbieramy śmieci 14
132. Sortujemy odpady 16
133. Mój mały ogródek 18
134. Cykl wychowawczy – Zgnieciona butelka 20
135. Jak w mojej miejscowości dbamy o przyrodę? 21

POLSKA – MÓJ KRAJ

136. Mapa Polski 24
137. Mieszkam w Polsce 26
138. Legenda o Białym Orle 28
139. Legenda o powstaniu Europy 30
140. Jesteśmy w Europie 32

W MAJU JAK W RAJU

141. Na działce 34
142. Piknik z przyjaciółmi 36
143. Wiosenny wianek 38
144. Ptasi koncert 40
145. Majowa łąka 42

ZNAJOMY – NIEZNAJOMY

146. Niespodzianka dla rodziców 44
147. Kochana mamo, kochany tato! 46
148. Cykl wychowawczy – Mały wielki problem 48
149. Ostrożni – bezpieczni 50
150. Bądź ostrożny! 52

UŚMIECHNIĘTE DZIECI

151. Dzień Dziecka 56
152. Prawa dziecka 58
153. Cykl wychowawczy – Kiedy się dobrze bawimy? 60
154. Zabawy naszych rodziców i dziadków 62
155. Bawimy się w cyrk 64

CZTERY PORY ROKU

156. Cztery pory roku 66
157. Jedziemy na wieś 68
158. Co widać na polu? 70
159. Co daje nam wieś? 72
160. Zdrowo się odżywiamy 74

WAKACJE ZA PROGIEM

161. Nadchodzi lato 76
162. Bezpieczne wakacje 78
163. Cudowne wakacje 80
164. Podróże marzeń 82
165. Żegnaj, szkoło! 84

Muzyka 89
Słowa piosenek 92
Wycinanka 101

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: (ilustracje dorysowane) Joanna Plakiewicz, (fot. dziewczynka) Sunny studio/Shutterstock.com, (fot. chłopiec) Sunny studio/Shutterstock.com, (fot. podłoga) Bloomicon/Shutterstock.com, (fot. ściana) Koksharov Dmitry/Shutterstock.com, (fot. statek) Africa Studio/Shutterstock.com, (fot. łódka) Chones/Shutterstock.com

Ilustracje: s. 3 (sketchnotka) Agnieszka Siwczyk; s. 4 (książki) Agnieszka Siwczyk; s. 5 (ilustracja) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 7 (wiatr) Marta Drapiewska, (obrazki z różnicami) Agnieszka Cieślikowska; s. 8 (Dyzio) Tomasz Minkiewicz, (obrazki do wyrażeń) Przemysław Surma; s. 9 (powstawanie chmur) Marta Krzywicka; s. 11 (maszyna, samolot) Agnieszka Siwczyk; s. 12 (historyjka obrazkowa) Monika Pollak; s. 15 (las) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 18 (roślina) Lena Anderson (przedruk ilustracji z książki *Rok z Linneą*); s. 21 (ilustracje) Przemysław Surma; s. 22 (ilustracje na podwórku) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 28 (historyjka obrazkowa) Anna Sędziwy; s. 34 (obrazki z różnicami) Agnieszka Cieślikowska; s. 35 (obrazki do porównań) Paulina Radziejewska; s. 40 (historyjka obrazkowa) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 42 (kwiaty) Daria Brzezińska; s. 44 (kartki z kalendarza) Monika Pollak; s. 46 (rysunki konturowe) Elżbieta Lubomirska, (sketchnotka) Agnieszka Siwczyk; s. 48 (chłopcy) Diana Karpowicz; s. 49 (sketchnotka) Agnieszka Siwczyk; s. 51 (labirynt) Monika Pollak; s. 53 (ilustracje) Katarzyna Kołodziej; s. 56 (dzieci) Katarzyna Kołodziej; s. 57 (zakodowany obrazek) Agnieszka Siwczyk; s. 59 (rysunek po śladzie) Daria Brzezińska; s. 60 (elementy rysunkowe) Agnieszka Siwczyk; s. 62 (gra w klasy) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 63 (rysunek konturowy) Agnieszka Cieślikowska; s. 64 (cyrk) Jaga Słowińska; s. 68 (dzieci) Ewa O'Neill; s. 69 (zakodowany obrazek) Agnieszka Siwczyk; s. 71 (rysunek konturowy) Daria Brzezińska; s. 72 (sketchnotka) Agnieszka Siwczyk; s. 74 (labirynt) Marta Drapiewska; s. 75 (witaminy) Monika Pollak; s. 75 (rysunek konturowy) Daria Brzezińska; s. 76 (rysunek po śladzie) Daria Brzezińska; s. 77 (oznaki lata) Monika Pollak, (symbole zmysłów) Joanna Plakiewicz; s. 79 (ilustracja) Wojciech Stachyra; s. 83 (labirynt) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 85 (labirynt) Marta Drapiewska; s. 92 (ilustracja) Marcin Piwowarski; s. 93 (ilustracja) Diana Karpowicz; s. 94 (ilustracja) Monika Pollak; s. 95–97 (ilustracje) Marcin Piwowarski

Fotografie: s. 5 (balon) topseller/Shutterstock.com, (latawiec) Photo Melon/Shutterstock.com, (samolot papierowy) PRILL/Shutterstock.com, (wiatraczek) Hong Vo/Shutterstock.com; s. 6 (młyn) Cezary Wojtkowski/Shutterstock.com, (młyn wodny) Mike Vande Ven Jr/Shutterstock.com, (turbiny wiatrowe) majeczka/Shutterstock.com, (kominy) Bildagentur Zoonar GmbH/Shutterstock.com, (żaglówka) Repina Valeriya/Shutterstock.com, (rodzina na łodzi) Elena Elisseeva/Shutterstock.com, (dmuchawiec) Anna_Andre/Shutterstock.com, (sójka) Neil Burton/Shutterstock.com; s. 9 (chmura kłębiasta) thaikrit/Shutterstock.com, (chmura warstwowa) alybaba/Shutterstock.com, (chmura burzowa) Calin Tatu/Shutterstock.com, (chmura pierzasta) Thinnapob Proongsak/Shutterstock.com; s. 10 (karteczki) Brovko Serhii/Shutterstock.com; s. 11 (śmigłowiec) Mark_and_Anna_Wilson/Shutterstock.com, (szybowiec) Dmitriy V. Ageev/Shutterstock.com, (sterowiec) ER_09/Shutterstock.com; s. 12 (kapusta) monticello/Shutterstock.com, (krowa) Eric Isselee/Shutterstock.com (krowa) Svietlieisha Olena/Shutterstock.com, (lodówka) Phonlamai Photo/Shutterstock.com; s. 13 (ważka) kesipun/Shutterstock.com, (pingwin) Amelie Koch/Shutterstock.com, (latający smok) Auscape International Pty Ltd/Alamy Stock Photo/BE&W, (struś) EcoPrint/Shutterstock.com, (latająca wiewiórka) dymon/Shutterstock.com, (orzeł) Bildagentur Zoonar GmbH/Shutterstock.com; s. 14 (lodówka) ppart/Shutterstock.com, (puszka) Alis Photo/Shutterstock.com, (gruszka) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (krówka) Grażyna Bryk/WSiP, (opony) Africa Studio/Shutterstock.com, (gazety) beccarra/Shutterstock.com, (balony) artjazz/Shutterstock.com; s. 15 (zardzewiały samochód) Claudio Divizia/Shutterstock.com, (stare skarpetki) rsooll/Shutterstock.com, (drewniany stołek) Lenor Ko/Shutterstock.com, (kanister) Volodymyr Krasyuk/Shutterstock.com, (potłuczona filiżanka) Sequoy/Shutterstock.com, (obierki z pomarańczy) domnitsky/Shutterstock.com, (puszka) COLOA Studio/Shutterstock.com; s. 16 (pojemniki na odpady) icedea/Shutterstock.com, (słoik) TigerForce/Shutterstock.com, (zgnieciona puszka) Dontree/Shutterstock.com, (zeszyt) tratong/Shutterstock.com, (puszka po konserwie) Shawn Hempel/Shutterstock.com, (plastikowa butelka) Picsfive/Shutterstock.com, (tektura) wawritto/Shutterstock.com, (słoik) igorstevanovic/Shutterstock.com, (reklamówka) daizuoxin/Shutterstock.com, (szklana butelka) Hong Vo/Shutterstock.com, (pojemnik na odpady niebezpieczne) GARO/PHANIE/Eastnews, (pojemnik na odpady niebezpieczne) Piotr Kamiona/REPORTER/Eastnews, (gazeta) vipman/Shutterstock.com, (baterie) gresei/Shutterstock.com, (plastikowy pojemnik) tanuha2001/Shutterstock.com, (lekarstwa) Africa Studio/Shutterstock.com, (butelka) OZaiachin/Shutterstock.com, (żarówka) Pro_Stock/Shutterstock.com; s. 17 (Ziemia i planety) Macromedia Flash 2.0/Shutterstock.com; s. 18 (natka pietruszki) Diana Taliun/Shutterstock.com, (sałata) Melica/Shutterstock.com, (pomidor) Grisha Bruev/Shutterstock.com, (woda) sl_photo/Shutterstock.com, (ziemia) funnyangel/Shutterstock.com, (cebula) NUM LPPHOTO/Shutterstock.com, (rzodkiewka) Marian Weyo/Shutterstock.com, (jaskółka) Borislav Borisov/Shutterstock.com, (szczypiorek) Anna Shepulova/Shutterstock.com; s. 19 (rzeżucha) Reinhold Leitner/Shutterstock.com, (szczypiorek) nanka/Shutterstock.com, (sałata) optimarc/Shutterstock.com, (worek) ArtMari/Shutterstock.com, (worek) ArtMari/Shutterstock.com, (doniczki) Quang Ho/Shutterstock.com, (ziarna) domnitsky/Shutterstock.com, (cegły) windu/Shutterstock.com, (książki) rzstudio/Shutterstock.com, (narzędzia ogrodnicze) Sergey Skleznev/Shutterstock.com; s. 20 (zgnieciona butelka plastikowa) Picsfive/Shutterstock.com, (zgnieciona puszka) nikshor/Shutterstock.com, (makulatura) HomeStudio/Shutterstock.com, (torba na zakupy) photka/Shutterstock.com; s. 21 (pojemniki na odpady) Alhovik/Shutterstock.com; s. 22 (dzbanek) Strannik_fox/Shutterstock.com, (dziadek) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (dżem) Curly Pat/Shutterstock.com, (dźwig) Sergiy1975/Shutterstock.com, (rydze) lewal1988/Shutterstock.com, (dżinsy) Svetislav1944/Shutterstock.com, (gwóźdź) Denis Dryashkin/Shutterstock.com, (żołędzie) Alex Staroseltsev/Shutterstock.com; s. 23 (pojemniki na odpady) Alhovik/Shutterstock.com, (torba foliowa) daizuoxin/Shutterstock.com, (słoik) aperturesound/Shutterstock.com, (puszka) Alis Photo/Shutterstock.com, (zgniecione pudełko) Igor Kovalchuk/Shutterstock.com, (sałata) akepong srichaichana/Shutterstock.com, (rzodkiewka) simonidadj/Shutterstock.com; (rzeżucha) Reinhold Leitner/Shutterstock.com, (natka pietruszki) Yasonya/Shutterstock.com; s. 24 (krajobraz nadmorski) Pawel Kazmierczak/Shutterstock.com, (krajobraz górski) Shaiith/Shutterstock.com, (lasy) Fotokon/Shutterstock.com, (Mazury) Curioso/Shutterstock.com, (Polska) Ponkrit/Shutterstock.com; s. 26 (znaki zapytania) Anastasia_B/Shutterstock.com, (Ojcowski Park Narodowy) slavcic/Shutterstock.com, (Pieniński Park Narodowy) Tomasz Mazon/Shutterstock.com, (Słowiński Park Narodowy) Patryk Kosmider/Shutterstock.com, (Himalaje) Olga Danylenko/Shutterstock.com, (Bora-Bora) Martin Valigursky/Shutterstock.com, (Sahara) Seqoya/Shutterstock.com; s. 27 (quiz – litery) Kilroy79/Shutterstock.com, (uczestnicy gry) Iconic Bestiary/Shutterstock.com; s. 28 (pisklęta w gnieździe) Alexander Prosvirov/Shutterstock.com, (dąb) Allen Paul Photography/Shutterstock.com, (orzeł) Vladimir Kogan Michael/Shutterstock.com, (gniazdo) Tom Reichner/Shutterstock.com; s. 29 (godło Polski) reprodukcja; s. 30 (figurka Europy) diez artwork/Shutterstock.com, (chłopiec z flagą) Djem/Shutterstock.com; s. 31 (flaga Unii Europejskiej) Niyazz/Shutterstock.com; s. 32 (Brama Brandenburska) S.Borisov/Shutterstock.com, (wieża Eiffla) Mumemories/Shutterstock.com, (Koloseum) prochasson frederic/Shutterstock.com, (most Karola) TTstudio/Shutterstock.com, (Zamek Królewski w Warszawie) TTstudio/Shutterstock.com, (Puerta de Alcalá) The World in HDR/Shutterstock.com, (piktogramy) SH-Vector/Shutterstock.com, (piktogramy) bhjary/Shutterstock.com, (piktogramy) Artem Efimov/Shutterstock.com; s. 33 (flagi państw europejskich) Luca_Luppi/Shutterstock.com, (pałac Na Wodzie w Łazienkach) Mariusz Switulski/Shutterstock.com, (Zamek królewski na Wawelu) TTstudio/Shutterstock.com, (brama Żuraw w Gdańsku) Boris Stroujko/Shutterstock.com, (pomnik Mikołaja Kopernika w Toruniu) Tomasz Bidermann/Shutterstock.com; s. 34 (motyka) ElephantCastle/Shutterstock.com, (rękawice ogrodowe) Serg64/Shutterstock.com, (widły) Vadym Zaitsev/Shutterstock.com, (konewka) pukach/Shutterstock.com, (taczka) Nerthuz/Shutterstock.com, (grabie) Africa Studio/Shutterstock.com, (sekator) Unkas Photo/Shutterstock.com, (szpadel) ajt/Shutterstock.com; s. 35 (dżdżownica) nalin chanthorn/Shutterstock.com; s. 36 (kosz piknikowy) fotohunter/Shutterstock.com, (kobieta w apaszce) Olena Savytska/Shutterstock.com, (kobieta z długimi włosami) lakov Filimonov/Shutterstock.com, (kobieta z koralami) Zoom Team/Shutterstock.com, (łysy mężczyzna) Daria Filimonova/Shutterstock.com, (mężczyzna z brodą) lipik/Shutterstock.com, (mężczyzna w okularach) ESB Professional/Shutterstock.com; s. 37 (chmura) Noppanun K/Shutterstock.com; s. 38 (kwiatek) Scisetti Alfio/Shutterstock.com, (mak) LiliGraphie/Shutterstock.com, (kwiatek) Scisetti Alfio/Shutterstock.com, (kwiatek) D7INAMI7S/Shutterstock.com, (kwiatek) Le Do/Shutterstock.com, (kwiatek) Anastasiia Malinich/Shutterstock.com, (kwiatek) oksana2010/Shutterstock.com, (kwiatek) Vilor/Shutterstock.com, (kwiatek) Vilor/Shutterstock.com, (mleko) iprachenko/Shutterstock.com, (dziewczynka puszczająca bańki mydlane) Alena Ozerova/Shutterstock.com, (dmuchawiec) ysuel/Shutterstock.com, (mlecze) Sylwia Malinowska/http://kuchenne-rewelacje.pl – blog); s. 39 (rozwój mniszka lekarskiego) all/Shutterstock.com; s. 40 (słowik) photomaster/Shutterstock.com; s. 41 (gałąź) All For You/Shutterstock.com, (rudzik) Ysbrand Cosijn/Shutterstock.com, (słowik) Erni/Shutterstock.com, (wilga) Jesus Giraldo Gutierrez/Shutterstock.com, (kos) SanderMeertinsPhotography/Shutterstock.com; s. 42 (kredka) Radu Bercan/Shutterstock.com; s. 43 (krwawnik pospolity) ArtCookStudio/Shutterstock.com, (firletka łąkowa) kwiaty Imageman/Shutterstock.com, (wrotycz) kwiaty spline_x/Shutterstock.com, (zegar) Oleksandrum/Shutterstock.com; s. 44 (bukiet kwiatów) Seqoya/Shutterstock.com; s. 45 (szklanka) Ievgenii Meyer/Shutterstock.com, (filiżanka) FreelySky/Shutterstock.com, (talerz) givaga/Shutterstock.com, (łyżka) saknakorn/Shutterstock.com, (łyżeczka) photo one/Shutterstock.com, (widelec) Vitaly Korovin/Shutterstock.com, (taboret) Passakorn sakulphan/Shutterstock.com, (stół) Juris Sturainis/Shutterstock.com, (krzesło) IvanovRUS/Shutterstock.com, (kawa) Ruslan Ivantsov/Shutterstock.com, (herbata) Wolna/Shutterstock.com, (sok) Slawomir Zelasko/Shutterstock.com, (woda) Andrey_Kuzmin/Shutterstock.com, (nakrycie stołu) BabyRhino/Shut-

terstock.com; s. 46 (tata i syn) ESB Professional/Shutterstock.com, (kwiaty) Elena Schweitzer/Shutterstock.com, (kwiaty) Quang Ho/Shutterstock.com; s. 47 (biała kartka) ALONGKON YEELA/Shutterstock.com, (serduszka) jointstar/Shutterstock.com; s. 49 (grupa dzieci) Rawpixel.com/Shutterstock.com, (piszące dzieci) CroMary/Shutterstock.com, (czytające dzieci) spass/Shutterstock.com, (sprzątanie) Africa Studio/Shutterstock.com; s. 50 (dziadek) Zurijeta/Shutterstock.com, (kobieta) Africa Studio/Shutterstock.com, (sąsiad) mimagephotography/Shutterstock.com, (sprzedawca) mimagephotography/Shutterstock.com, (kobieta) Melpomene/Shutterstock.com; s. 51 (karetka pogotowia) Cz. Krakowiak, (wóz strażacji) Joymsk140/Shutterstock.com, (radiowóz) Oleskandr Osipov/Shutterstock.com; s. 52 (dziecko) Andrey_Popov/Shutterstock.com, (drzewo zwalone na drogę) Suzanne Tucker/Shutterstock.com, (pożar w kuchni) Wasant/Shutterstock.com, (kobieta) michaelheim/Shutterstock.com; s. 54 (Polska) BOLDG/Shutterstock.com, (godło Polski) Svetocheck/Shutterstock.com, (flaga Polski) Dziewul/Shutterstock.com, (flaga Unii Europejskiej) Alexey Broslavets/Shutterstock.com; s. 55 (kalendarz) Macrovector/Shutterstock.com, (pilnik) oksana2010/Shutterstock.com, (ser żółty) azure1/Shutterstock.com, (owca) Eric Isselee/Shutterstock.com, (kura) stockphoto mania/Shutterstock.com, (mak) Soyka/Shutterstock.com, (tor) koya979/Shutterstock.com, (sowa) Eric Isselee/Shutterstock.com, (znaki zapytania) Hollygraphic/Shutterstock.com; s. 57 (tańczące dzieci) Pavel L Photo and Video/Shutterstock.com, (skaczące dzieci) Ilike/Shutterstock.com, (biegnące dzieci) Sergey Novikov/Shutterstock.com, (śpiewające dziewczynki) Ruslan Guzov/Shutterstock.com, (dzieci grające w koszykówkę) Sergey Novikov/Shutterstock.com; s. 58 (mężczyzna) Ogulcan Kayacan/Shutterstock.com, (kobieta) ESB Professional/Shutterstock.com, (starszy mężczyzna) Nadino/Shutterstock.com, (emotikony) marysuperstudio/Shutterstock.com; s. 59 (tata i syn) goodluz/Shutterstock.com, (domowa kłótnia) CandyBox Images/Shutterstock.com, (dziecko u lekarza) George Rudy/Shutterstock.com, (rozmowa taty z córką) Potstock/Shutterstock.com, (tata i córka) Monkey Business Images/Shutterstock.com, (rodzina) pikselstock/Shutterstock.com, (mama z synem) racorn/Shutterstock.com; s. 60 (dziecko bawiące się na podłodze) Tomsickova Tatyana/Shutterstock.com, (dzieci grające w piłkę) Sergey Novikov/Shutterstock.com, (dzieci grające na konsoli) VGstockstudio/Shutterstock.com, (dziewczynki z hula-hoop) Robert Kneschke/Shutterstock.com, (dziewczynka w wannie) Radomir/Shutterstock.com; s. 61 (żyrafa) janaph/Shutterstock.com, (hipopotam) Eric Isselee/Shutterstock.com, (wielbłąd) photomaster/Shutterstock.com, (słoń) Kletr/Shutterstock.com, (alfabet) Chones/Shutterstock.com; s. 62 (bierki) Natalia Marszałek/WSiP, (zośka) photopalace/Shutterstock.com; s. 63 (lalka) canbedone/Shutterstock.com, (samochodzik) kitzcorner/Shutterstock.com, (dinozaur) Hedzun Vasyl/Shutterstock.com, (piłka plażowa) Chones/Shutterstock.com, (nożyczki) Coprid/Shutterstock.com, (klej) Shyamalamuralinath/Shutterstock.com; s. 64 (klaun) Sunny studio/Shutterstock.com, (akrobata) InnervisionArt/Shutterstock.com; s. 65 (żongler) KateDemianov/Shutterstock.com, (motocykista) marrishuanna/Shutterstock.com, (kapelusz) Thomas Soellner/Shutterstock.com, (magik) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (namiot cyrkowy) Felix Pergande/Shutterstock.com, (koła) Dzha33/Shutterstock.com; s. 66 (przebiśnieg) oksana2010/Shutterstock.com, (bazie) nevodka/Shutterstock.com, (jesienne liście) Nick Lawson/Shutterstock.com, (kasztan) valzan/Shutterstock.com, (kłosy) Ines Behrens-Kunkel/Shutterstock.com, (mak) Tamara Kulikova/Shutterstock.com, (sopel) furtseff/Shutterstock.com, (choinka) Smileus/Shutterstock.com; s. 67 (cztery pory roku) Sophy Ru/Shutterstock.com, (kartki z kalendarza) HomeStudio/Shutterstock.com; s. 68 (ilustracje przy diagramie) graphixmania/Shutterstock.com; s. 69 (chłopiec z mikrofonem) Di Studio/Shutterstock.com, (dziewczynka z mikrofonem) keellla/Shutterstock.com; s. 70 (stonka) Imageman/Shutterstock.com, (dzik) Eric Isselee/Shutterstock.com, (dżdżownica) kzww/Shutterstock.com, (lis) Eric Isselee/Shutterstock.com, (mysz) Rudmer Zwerver/Shutterstock.com, (nornik) Rudmer Zwerver/Shutterstock.com, (biedronka) Valentina Proskurina/Shutterstock.com, (bażant) photomaster/Shutterstock.com; s. 70 (pole) Peter Gudella/Shutterstock.com, (słonecznik) Ian 2010/Shutterstock.com, (burak cukrowy) Luis Carlos Jimenez del rio/Shutterstock.com, (dzika róża) Elena Arsentyeva/Shutterstock.com, (ziemniaki) Nattika/Shutterstock.com, (bratki) Le Do/Shutterstock.com, (kłosy) spline_x/Shutterstock.com, (gałązka drzewa owocowego) Roxana Bashyrova/Shutterstock.com; s. 71 (skowronek) mike lane / Alamy Stock Photo/BE&W; s. 72 (burak cukrowy) Luis Carlos Jimenez del rio/Shutterstock.com; s. 73 (pole pszenicy) mihalec/Shutterstock.com, (kombajn na polu) My Portfolio/Shutterstock.com, (młyn) S_Photo/Shutterstock.com, (praca w piekarni) santypan/Shutterstock.com, (chleb w koszyku) Fotofairy777/Shutterstock.com, (piktogramy) maglyvi/Shutterstock.com, (piktogramy) Artem Musaev/Shutterstock.com, (młynarz) Breedfoto/Shutterstock.com, (piekarz) wavebreakmedia/Shutterstock.com; s. 74 (jabłka) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (pomidory) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (biały ser) Simic Vojislav/Shutterstock.com, (chleb razowy) Seroff/Shutterstock.com, (mięso) Jag_cz/Shutterstock.com, (szklanka mleka) NIPAPORN PANYACHAROEN/Shutterstock.com, (rogalik) Coprid/Shutterstock.com, (hot dog) baibaz/Shutterstock.com, (frytki) Tiger Images/Shutterstock.com, (hamburger) Drozhzhina Elena/Shutterstock.com, (wata cukrowa) Lightkite/Shutterstock.com; s. 75 (winogrona) Tim UR/Shutterstock.com, (gruszki) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (truskawka) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (ananas) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (pomarańcza) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (śliwka) D7INAMI7S/Shutterstock.com, (melon) Yellow Cat/Shutterstock.com, (arbuz) EM Arts/Shutterstock.com; s. 77 (słońce) ghenadie/Shutterstock.com; s. 78 (droga dla rowerów) Nodty/Shutterstock.com, (zakaz skakania do wody) kyrien/Shutterstock.com, (zakaz rozpalania ognia w lesie) Aleksandar Mijatovic/Shutterstock.com, (uwaga: napięcie elektryczne) Vitaliy Holovin/Shutterstock.com; s. 78 (torba plażowa) Sergey Skleznev/Shutterstock.com, (piłka plażowa) IG_Studio/Shutterstock.com, (butelka wody) Mariyana M/Shutterstock.com, (kanapka) Liviu Toader/Shutterstock.com, (kompas) dencg/Shutterstock.com, (czapka wełniana) Garsya/Shutterstock.com, (kapelusz) Vorotylin Roman/Shutterstock.com, (krem do opalania) Africa Studio/Shutterstock.com, (kalosze) Nataliia K/Shutterstock.com, (laptop) Sergey Peterman/Shutterstock.com, (jaskinia) Photography Cornwall/Shutterstock.com, (samochód) newroadboy_/Shutterstock.com, (taras) Daniel de Castro Ribeiro/Shutterstock.com, (dom) in4mal/Shutterstock.com, (łąka) Ann Stryzhekin/Shutterstock.com, (łąka i drzewo) Calin Tatu/Shutterstock.com, (słupy wysokiego napięcia) Josemaria Toscano/Shutterstock.com; s. 80 (chłopiec) Kiselev Andrey Valerevich/Shutterstock.com, (plecak) Valentin Valkov/Shutterstock.com, (kurtka przeciwdeszczowa) gopfaster/Shutterstock.com, (czekolada) PHOTOCREO Michal Bednarek/Shutterstock.com, (aparat fotograficzny) Billion Photos/Shutterstock.com, (mapa) HomeStudio/Shutterstock.com, (telefon) Jarp2/Shutterstock.com, (kompas) Bohbeh/Shutterstock.com, (termos) Norberto Mario Lauria/Shutterstock.com, (kanapka) Nattika/Shutterstock.com, (sweter) Iuliia Syrotina/Shutterstock.com, (samochodzik) JReizabal/Shutterstock.com, (poduszka) ben bryant/Shutterstock.com, (szpilki) Tatiana Popova/Shutterstock.com; s. 81 (chłopiec) Ljupco Smokovski/Shutterstock.com, (koperta) Art gallery/Shutterstock.com, (Bieszczady) Mateusz Stawarz/Shutterstock.com; s. 82 (pociąg) Denis Belitsky/Shutterstock.com, (samolot) IM_photo/Shutterstock.com, (statek) NAN728/Shutterstock.com, (łódź) aquariagirl1970/Shutterstock.com, (warkocz) GrigoryL/Shutterstock.com, (szafa) BalancePhoto/Shutterstock.com, (koło ratunkowe) GeniusKp/Shutterstock.com, (rak) Triff/Shutterstock.com, (dynia) topseller/Shutterstock.com, (domek) Pixel Embargo/Shutterstock.com; s. 83 (szlaki) JiriCastka/Shutterstock.com, (szlak niebieski) pampuch90/Shutterstock.com, (szlak żółty – skręt w prawo) seapl/Shutterstock.com, (koniec szlaku) roibu/Alamy Stock Photo/BE&W; s. 84 (mysz) Szasz-Fabian Jozsef/Shutterstock.com, (bocian) Serg Rajab/Shutterstock.com, (czajka) Marco Rolleman/Shutterstock.com, (chaber) Nattika/Shutterstock.com, (pszenica) rodho/Shutterstock.com, (dzik) Eric Isselee/Shutterstock.com, (zając) Eric Isselee/Shutterstock.com, (bażant) photomaster/Shutterstock.com, (pszczoła) irin-k/Shutterstock.com, (mak) Nella/Shutterstock.com, (skowronek) photomaster/Shutterstock.com, (Mazury) Tupungato/Shutterstock.com, (Tatry) gorillaimages/Shutterstock.com, (Bałtyk) Patryk Kosmider/Shutterstock.com; s. 86 (walizka) Inara Prusakova/Shutterstock.com, (plaża) Ozerov Alexander/Shutterstock.com; s. 87 (koło dmuchane) Africa Studio/Shutterstock.com, (okulary przeciwsłoneczne) JGA/Shutterstock.com; s. 88 (stonka) Imageman/Shutterstock.com, (pszczoła) anat chant/Shutterstock.com, (dżdżownica) kzww/Shutterstock.com, (bażant) photomaster/Shutterstock.com, (sad) images72/Shutterstock.com, (jabłko) Serg64/Shutterstock.com, (pszenica) Ievgenii Meyer/Shutterstock.com, (kłosy) Nitr/Shutterstock.com, (krzewy pomidorów) Dusan Petkovic/Shutterstock.com, (pomidor) Kyselova Inna/Shutterstock.com, (pole sałaty) Tortoon/Shutterstock.com, (sałata) NIPAPORN PANYACHAROEN/Shutterstock.com, (kury) sevenke/Shutterstock.com, (jajko) Nattika/Shutterstock.com, (krowy) smereka/Shutterstock.com, (ser żółty) azure1/Shutterstock.com, (świnie) talseN/Shutterstock.com, (szynka) jurasy/Shutterstock.com, (sok jabłkowy) DenisNata/Shutterstock.com, (kanapka) Family Business/Shutterstock.com; s. 89 (dziewczynki) G. Bryk/WSiP; s. 91 (trąbka, fortepian, nuty) abstract/Shutterstock.com

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27^1 Ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

do strony 25, ćwiczenie 4

Warszawa	Poznań
Kraków	Gdańsk

do strony 6, ćwiczenie 2

Mielenie	nasion.	elektrycznego.
Wytwarzanie	na mąkę.	Rozsiewanie
Napędzanie	łodzi.	prądu	ziaren

do strony 54, ćwiczenie 4

Rzeczpospolita Polska	
Warszawa	Tatry
Wisła	Bałtyk

do strony 20, ćwiczenie 2

Zgniataj	różne	z toreb
opakowania.	wielokrotnego	
Korzystaj	użycia.	

do strony 57, ćwiczenie 5

do strony 47, ćwiczenie 6

do strony 59, ćwiczenie 4

i wypoczynku	do zabawy	złym traktowaniem	do rodziny
czuć się bezpiecznie		do ochrony przed	
i pytać	wypowiadać się	do leczenia	do nauki

do strony 63, ćwiczenie 5

do strony 69, ćwiczenie 4

Nie wszystko. Biały ser zrobiła Monika.
To ekologiczne gospodarstwo rolne.
Wszystko jest zdrowsze i smaczniejsze, bo uprawiamy ziemię bez nawozów sztucznych i substancji chemicznych.
Wszystko, co widzicie, pochodzi z naszego gospodarstwa.

do strony 74, ćwiczenie 1

do strony 88, ćwiczenie 12